

EUROTEST 2008 SUOJATIE TESTI

Suosituksset: miten suojateiden turvallisuutta voidaan parantaa

Suunnittelijoille ja viranomaisille

- Jalankulkijoiden liikkumisen helppouden varmistaminen pitäisi aina olla ensi sijalla suunniteltaessa sopivia ratkaisuja jalankulkijoiden liikenneturvallisuudelle. Suunnittelussa on otettava huomioon kaikkien muiden liikenteessä mukana olevien, sekä moottorilla varustettujen että ilman moottoria liikkuvien, osapuolten yhteistoiminta. Tästä syystä suojateiden sijaintia ja muotoa tulisi pitää avaintekijöinä jalankulkijan turvallisuutta koskevassa kokonaisvaltaisessa kaupunkisuunnittelussa.
- Hyvien näkyvyysolosuhteiden kaikilla suojateilla pitää olla tärkeimpänä suojateiden rakentamisen ohjenuorana. Suojatiet tulee suunnitella ja luonnostella niin, ettei jalankulkijan ja autoilijan väliin jää mitään näkymäesteitä. Jos mahdollista, ajoneuvojen pysäköinti suojateiden lähellä tulisi kieltää. Apuna voisi käyttää erityisiä tiehen maalattuja siksak-merkintöjä.
- Risteyksissä sijaitsevilla suojateilla on vältettävä sellaisia rakenteellisia ratkaisuja, joista tulee näkymäesteitä sekä jalankulkijoille että kääntyvien ajoneuvojen kuljettajille.
- Jos suojatie, eli tien ylityskohta, on pitkä, pitää tien keskelle rakentaa turvakoroke jalankulkijoille, jotta välttyttäisiin vaaratilanteilta ja jotta jalankulkijan liikenneturvallisuutta suojateilla saataisiin parannettua.
- Suojateilla käytettävien liikennemerkkien tulee olla erittäin heijastuskykyisiä. Lisäksi tulisi käyttää erillisiä varolaitteita, kuten ylimääräisiä valaisimia näköolosuhteiden parantamiseksi pimeään aikaan. Ylimääräiset tiehen maalatut merkinnät, heijastavat materiaalit ja erilaiset valoratkaisut (erilaiset vilkkuvat lamput, katuvalot, tien yläpuolelle asennetut liikennevalot jne.) ovat olennainen osa parannettaessa jalankulkijan liikenneturvallisuutta.
- Hyvä näkyvyys yöllä pimeään aikaan on yksi tärkeimmistä turvallisuustekijöistä ja siksi tarvittaessa katuvalojen valotehoa pitäisi lisätä suojateiden läheisyydessä.
- Suojateita pitää jatkuvasti hoitaa ja pitää hyvässä kunnossa, jotta tavoitellut korkeat turvallisuusnormit täyttyisivät. Erityisesti pitäisi kiinnittää huomiota tien pinnoitteeseen. On tärkeää, että suojatien edessä olevan tien pinta pidetään hyvässä kunnossa, jotta ajoneuvoilla olisi paras mahdollinen pito. Karkea pinnoite on parempi kuin sileä (esimerkiksi mukulakivet), sillä karkealla tien pinnalla on parempi pito, jos autoilija joutuu tekemään äkkijarrutuksen.

- Suojateille pitää tehdä säännöllisesti turvallisuustarkastuksia ongelmakohtien selvittämiseksi. Tarkastusten perusteella tulee päättää toimenpiteistä, joilla halutulle turvallisuustasolle päästään.
- Sellaisilla suojateilla, joilla on liikennevalo-ohjaus, valojen vaihtumisen ajastus pitää tehdä niin, että jalankulkijat pystyvät ylittämään tien turvallisesti. Sellaisilla suojateilla, joilla jalankulkijoille palava vihreä valo ei merkitse heille yksinoikeutta tien käyttämiseen, auttaisivat vilkkuvat lisävalot kuljettajia huomaamaan, että lähellä voi olla jalankulkijoita, jotka haluavat ylittää tien.
- Suojateiden käytön helpottamiseksi pitää liikuntaesteisille jalankulkijoille, esimerkiksi pyörätuolin kanssa liikkuville, rakentaa ajoradan tasolle madallettuja jalkakäytävien reunoja tai ainakin ajoluiskia, joiden kaltevuus ei saisi ylittää 8 %:ia.
- Suojateille tulisi rakentaa äänisignaaleja, liiketunnistimia liikennevaloihin, madallettuja jalkakäytävän reunoja tai liikkumista helpottavia luiskia auttamaan näkövammaisia tai heikosti näkeviä jalankulkijoita, jotta nämä voisivat ylittää tien turvallisesti. Metallipoijuja tai –tolppia ei pitäisi pystyttää estämään ajoneuvojen pysäköintiä suojateiden taakse, koska ne ovat erittäin vaarallisia huonosti näkeville jalankulkijoille.
- Tiehen tehtävät lisämerkinnät lähestyvien ajoneuvojen suunnista ovat hyödyllisiä. Esimerkiksi ”Katso oikealle” tiehen maalattuna.
- Eriyishuomiota tulee kiinnittää ristiriitatilanteisiin muiden tienkäyttäjien kanssa. Varsinkin pyöräilijöihin, pyöräteihin ja raitiotielinjoihin täytyy keskittyä liikennesuunnittelussa, jotta välttyttäisiin ratkaisuilta, jotka asettavat suojatielle pyrkivän jalankulkijan vaaratilanteeseen (raitiotielinja kulkee liian lähellä jalkakäytävää tai pyörätie kulkee liikuntaesteisiä varten madalletun jalkakäytävän reunan kautta).
- Jotkut ajoneuvotekniset keksinnöt voivat auttaa vähentämään ajoneuvojen ja jalankulkijoiden välisiä onnettomuuksia. On toivottavaa, että uudet keksinnöt tulevat mahdollisimman pian laajaan käyttöön. Tällaisia keksintöjä ovat automaattiset tunnistimet, jotka ilmoittavat suojatietä lähestyvistä jalankulkijasta ja lähettävät visuaalisen varoituksen mahdollisesta vaaratilanteesta vastaantuleville kuljettajille.

Poliitikoille ja lainsäätäjille

- Eurooppaan tulisi luoda yhtenäiset liikennekäyttäytymismallit. Valtavat erot jalankulkijoita ja kuljettajia koskevissa liikennesäännöissä eivät ole vain suurta hämmennystä aiheuttavia vaan ne aiheuttavat vakavia vaaratilanteita matkailijoille ja ulkomaisille vierailijoille. Eurooppalainen matkailija, esimerkiksi Ison-Britannian kansalainen, tietää, että autoilija väistää häntä heti siitä

hetkestä alkaen, kun hän seisoo jalkakäytävällä odottamassa tien yli pääsyä. Kun britti on matkalla Italiassa, hän joutuu todelliseen vaaraan, sillä Italiassa autoilijoiden pitää lain mukaan väistää vasta silloin, kun jalankulkija on jo ottamassa askeleita suojatiellä.

- Toinen tutkimista vaativa eroavaisuus on liikennevalojen vaihtumisvaihe vihreästä punaiseksi. Tässä on liian paljon erilaisia käytäntöjä, jotka ehdottomasti pitäisi saada yhdenmukaisimmiksi, jotta matkailijoille ja ulkomaisille vierailijoille ei aiheutuisi vakavia vaaratilanteita. Tähän ongelmaan on vaikea löytää pikaista ratkaisua, joka olisi sekä tehokas että turvallinen.
- Myös Euroopan eri maissa käytettävät suojateiden tiemerkinnot kaipaavat huolellista tutkimista. Tutkimus tulisi tehdä kansallisesti sekä Euroopan laajuisesti. Myös tiemerkinnoissa on liian paljon eroja eri maiden välillä: Saksassa ei valkoisia "separaraitoja" maalata lainkaan tiehen, minkä johdosta jalankulkijoiden on oltava tarkkaavaisempia tietä ylittäessään ja toisaalta autoilijat havaitsevat suojatiet heikommin. Espanjassa ollaan parhaillaan poistamassa valkoisia suojatieviivoja pyörätuolilla liikkuvien turvallisuuden parantamiseksi, koska ilman viivamaalauksia tiessä on parempi pito. Sveitsissä maalataan suojateitä oranssein viivoin, minkä ansiosta näkyvyys päivällä on hyvä, mutta näkyvyys yöllä tai huonolla säällä on erittäin huono.